

AFGØRELSE
(Varmeforsyning)

energi
KLAGENÆVNET

Frederiksborggade 15
1360 København K

Tlf 33 95 57 85
Fax 33 95 57 99

www.ekn.dk
ekn@ekn.dk

KLAGE FRA	Metax Olie A/S, Aalborg over
AFGØRELSE FRA	Varde Kommune af 15. september 2003
OM	Afslag på dispensation fra forbud mod etablering af el-opvarmning af vaskehal

21. juli 2004
J.nr.: 21-264
Eksp.nr.: 15782
SPR

NÆVNETS SAMMEN- SÆTNING I SAGEN	Nævnensformand, professor, cand.jur. Christen Boye Jacobsen Næstformand, professor, dr.polit. Chr. Hjorth-Andersen Professor, dr.jur. Jens Fejø Direktør, cand.polyt. H. C. Mortensen Direktør, cand.oecon. Niels Jørgen Ravn Sørensen
--	--

Skaarup & Jespersen, Arkitekter og byplanlæggere i Holstebro har ved brev af 26. september 2003 på vegne af Metax Olie, Aalborg klaget over Varde Kommunes afgørelse af 15. september 2003. Kommunen gav herved afslag på selskabets ansøgning om dispensation fra et at kommunen oplyst forbud mod etablering af el-opvarmning. Kommunen henviste i afgørelsen til byrådets beslutning af 9. juni 1994 om at forbyde el-opvarmning.

Klagen blev indgivet til Varde Kommune, som ved brev af 17. oktober 2003 sendte den til Miljøministeriets departement, som den 21. oktober 2003 videresendte den til Økonomi- og Erhvervsministeriets departement. Klagen blev herefter den 22. oktober 2003 videresendt til Energiklagenævnet.

Kommunen har fremsendt materiale i sagen ved breve af 17. oktober 2003, 27. oktober 2003, 31. oktober 2003, 28. november 2003 og 6. januar 2004, som har været forelagt for klageren. Skaarup & Jespersen har fremsendt supplerende materiale i sagen ved brev af 24. oktober 2003.

Sagen har været behandlet på nævnets møde den 24. juni 2004.

Den påklagede afgørelse

Fra Varde Kommunes afgørelse af 15. september 2003 citeres:

"El-opvarmning i bygningen, Ndr. Boulevard 102, Varde (Metax).

I skrivelse af 5. august 2003 har De søgt om dispensation til at bibeholde el-opvarmning i ovennævnte bygning.

Sagen har været behandlet på Plan- og Tekudvalgets møde den 11. september 2003, hvori det blev besluttet at meddele afslag.

Udvalgets afgørelse har baggrund i Byrådets beslutning af 9. juni 1994, hvoraf fremgår, at der blev truffet beslutning om forbud efter varmforsyningsloven mod elopvarmning i eksisterende og ny bebyggelse beliggende i et kollektivt forsyningsområde.

Ejendommen er beliggende i et område for fjernvarme. Man skal derfor anmode Dem om at bringe forholdene i overensstemmelse med de gældende vilkår samt oplyse, hvornår ændringen forventes afsluttet.

[....]"

21. juli 2004

J.nr.: 21-264

Eksp.nr.: 15782

SPR

Side 2 af 10

Klagen

Fra klagen af 26. september 2003 fra Skaarup & Jespersen citeres:

"Vedr. Metax Olie A/S, Ndr. Boulevard 102, 6800 Vrde, Ny vaskehal, Byggesag nr. 79073.1

Vi har den 16. september modtaget Varde kommunes afslag på vor ansøgning om at elopvarme ovennævnte vaskehal.

Med henvisning til det ringe elforbrug samt til at der her er tale om proces-el, der alene har til formål at holde et maskineri funktionsdygtigt i frostvejr, skal vi tillade os at påklage Varde kommunes afgørelse.

Vi anmoder Varde kommune om at videregive denne klage, sammen med sagens øvrige akter, til Energiklagenævnet jfr. kapitel 6 i Bekedtgørelse om Lov om Varmeforsyning."

Supplerende sagsfremstilling

Fra Varde Kommunes fremsendelse af klagen af 17. oktober 2003 citeres:

"[....]

Den 11. november 2003 [rettelig 2002] meddelte Plan- og Teknikafdelingen byggetilladelse til opførelse af en vaskehal med tilhørende birum i alt 82 m² på ovennævnte ejendom.

Af byggeansøgningen fremgik ikke, hvilken opvarmningsform der ville blive anvendt i bygningen. Plan- og Teknikafdelingen havde derfor tillid til, at ansøgeren Skaarup & Jespersen havde kendskab til varmeplanen, der er gældende for Varde Kommune, der bl.a. fastlægger, at området skal fjernvarmeforsynes. Endvidere at det af den for området gældende lokalplans § 9 fremgår, at ny bebyggelse skal tilsluttes fjernvarmeforsyningen fra Varde Kommune, og ikke må tages i brug før denne tilslutning har fundet sted.

Efterfølgende er det konstateret, at vaskehallen med tilhørende birum opvarmes med el.

Dette forhold har Varde Kommune gjort gældende overfor ansøgeren resulterende i, at der søges om dispensation til bibeholdelse af el-opvarmningen. Kopi af ansøgningen dateret 5. august 2003 vedlægges.

[....]

Til Energiklagenævnets orientering kan det oplyses, at udvalget i sin afgørelse har lagt vægt på følgende:

- byrådets beslutning af 9. juni 1994, hvoraf fremgår, at der blev truffet beslutning om forbud efter varmemeforsyningsloven mod el-opvarmning i eksisterende og ny bebyggelse beliggende i et kollektivt forsyningsområde samt
- at det teknisk er muligt at tilkoble fjernvarme, da hovedledningen er beliggende i tilgrænsende forto.

[....]”

21. juli 2004

J.nr.: 21-264

Eksp.nr.: 15782

SPR

Side 3 af 10

På forespørgsel fra nævnet om retsgrundlaget for afgørelsen har kommunen i brev af 28. november 2003 til nævnet bl.a. oplyst:

”[....]

Med henvisning til Deres skrivelse af 5. november 2003 kan det oplyses, at kommunens afgørelse af 15. september 2003 ikke var ledsaget af en klagevejledning om klageadgang. Derimod har afdelingen den 22. september 2003 faxet kapitel 6 i Bekendtgørelse om lov om varmemeforsyning til Skaarup & Jespersen, hvoraf kopi vedlægges. Med baggrund heri er klagen fremsendt til nævnet.

Efter anmodning fra Deres side vedlægges kopi af byrådets beslutning om forbud efter varmemeforsyningsloven mod etablering af elopvarmning i eksisterende og ny bebyggelse beliggende i kollektive forsyningsområder.

Ligeledes fremsendes i kopi udvalgets meddelelse vedrørende ovennævnte til ansøgeren Skaarup & Jespersen, der har søgt byggetilladelse på ejerens vegne.

Endvidere vedlagt oplæg til varmeplan, herunder kopi af byrådets godkendelse samt prioritering af forsyningsskitsen, herunder kopi af byråds godkendelse. Det skal bemærkes, at der er dette materiale, Varde Kommune har administreret efter, idet der ikke foreligger en varmeplan for Varde Kommune.

Som afslutning kan det oplyses, at den nuværende ejer har overtaget ejendommen den 15. april 1996.”

I den vedlagte lokalplan L 682 for ejendommen vedtaget af Varde byråd den 3. oktober 1995 og tinglyst den 26. februar 1996 hedder det i § 9:

”§ 9 Forudsætning for ibrugtagning af ny bebyggelse.

9.01

Ny bebyggelse skal tilsluttes fjernvarmeforsyningen fra Varde kommune og må ikke tages i brug før denne tilslutning har fundet sted.”

Energiklagenævnets praksis

Nævnet har den 20. februar 2003 (j.nr. 21-12) truffet afgørelse i en sag hvor en kommune havde påbudt en grundejer at ændre opvarmningen af dennes ejendom fra el-varme til naturgas, med henvisning til et af kommunen besluttet forbud mod etablering af el-varme. Forbudet mod etablering af el-opvarmning var ikke meddelt ejeren på anden måde end annoncering i lokalpressen. Efter § 16, stk. 1, i den dengang gældende bekendtgørelse nr. 196 af 22. marts 1991 om tilslutning m.v. til kollektive varmforsyningsanlæg fremgik, at kommunalbestyrelsen kunne beslutte, at nærmere angivne opvarmningssystemer ikke må etableres i ny bebyggelse inden for et afgrænset geografisk område. Af stk. 5 fremgik, at beslutning herom skulle meddeles ejendommens ejer snarest muligt og senest ved udstedelse af byggetilladelse.

21. juli 2004

J.nr.: 21-264

Eksp.nr.: 15782

SPR

Side 4 af 10

Nævnet konstaterede, at forbudet mod etablering af el-opvarmning ikke var meddelt i overensstemmelse med disse bestemmelser, og derfor ikke kunne håndhæves overfor klageren.

Bestemmelserne findes tilsvarende i § 19 i den i dag gældende bekendtgørelse nr. 581 af 22. juni 2000 om tilslutning mv. til kollektive varmforsyningsanlæg. Kommunalbestyrelsen kan efter ansøgning meddele dispensation fra et forbud, jfr. § 19, stk. 4.

Energiklagenævnet fremsendte ved brev af 11. december 2003 en kopi af afgørelsen til kommunen og Skaarup & Jespersen med en frist på fire uger for eventuelle yderligere bemærkninger til den verserende sag. Varde Kommune meddelte ved brev af 6. januar 2004, at det fremsendte ikke gav anledning til yderligere bemærkninger.

Forholdet til lokalplan

Ifølge varmforsyningslovgivningen, jf. § 7, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 581 af 22. juni 2000 om tilslutning mv. til kollektive varmforsyningsanlæg, indebærer tilslutningspligt, 1) at forsyningsselskabet kan pålægge ejendommens ejer at betale den tilslutningsafgift og de afgifter, som ifølge selskabets anmeldelse til Energitilsynet er gældende for ejendomme, som tilsluttes anlægget, og 2) at forsyningsselskabet kan etablere de i bekendtgørelsens § 6, stk. 2 nævnte anlæg og stikledninger. Pålæg af tilslutningspligt efter varmforsyningsloven indebærer således ikke pligt til at aftage varme og indebærer heller ikke forbud mod bestemte opvarmningsformer.

Efter forespørgsel fra nævnet har Naturklagenævnet ved behandlingen af en tidligere sag (j.nr. 97-2311-0126) telefonisk oplyst, at kravet om tilslutning til et kollektivt varmforsyningsanlæg i en lokalplan indebar, at ejendommens ejer havde pligt til at tåle den tekniske installation på ejendommen, betale tilslutningsbidraget og andelen af faste årlige udgifter, men at bestemmelsen ikke gav ejendommens ejer pligt til at aftage naturgas, ligesom det blev oplyst, at en lokalplanbestemmelse ikke indebar et forbud mod anvendelse af anden opvarmning end naturgas.

Det antages i "Vejledning om planloven", november 1996, at tilslutningspligt efter såvel planlovens § 15, stk. 2, nr. 11, som efter § 43 er af samme indhold som tilslutningspligt pålagt efter varmforsyningsloven. Derimod er der en betydelig forskel i, hvad de to love foreskriver om den kommunale beslutningsprocedure, samt om hvorledes beslutningen skal kommunikeres til de berørte grundejere.

Kommunale afgørelser efter planloven kan påklages til Naturklagenævnet efter planlovens bestemmelser, og kommunale afgørelser efter varmforsyningsloven kan påklages til Energiklagenævnet efter denne lovs bestemmelser.

Retsgrundlaget

På tidspunktet for Varde Kommunes beslutning om forbud mod etablering af el-opvarmning var lov nr. 382 af 13. juni 1990 om varmforsyning gældende. Herfra citeres:

"§ 14. Hvis det skønnes nødvendigt til gennemførelse af varmforsyningsplanlægningen, kan kommunalbestyrelsen bestemme, at nærmere angivne opvarmningssystemer ikke må etableres i eksisterende eller ny bebyggelse inden for et afgrænset geografisk område.

Stk. 2. Energiministeren kan pålægge kommunalbestyrelsen at træffe bestemmelse efter stk. 1.

Stk. 3. Energiministeren kan efter forhandling med de kommunale organisationer fastsætte regler om adgangen til at dispensere fra en beslutning efter stk. 1.

§ 15. Energiministeren kan fastsætte regler om, hvorledes kommunalbestyrelsens beslutninger efter §§ 11-14 skal meddeles eller offentliggøres, samt om at beslutningerne skal tinglyses på de pågældende ejendomme."

De citerede bestemmelser er fortsat gældende.

21. juli 2004

J.nr.: 21-264

Eksp.nr.: 15782

SPR

Side 5 af 10

Tilføjjelsen om eksisterende bebyggelse i § 14, stk. 1 blev indføjjet ved lov nr. 96 af 9. februar 1994 og trådte i kraft den 1. marts 1994.

På tidspunktet for Varde Kommunes beslutning om forbud mod etablering af el-opvarmning var bekendtgørelse nr. 196 af 22. marts 1991 om tilslutning mv. til kollektive varmemforsyningsanlæg gældende. Herfra citeres:

”[.....]

Kapitel 3

Forbud

§ 15. Hvis kommunalbestyrelsen skønner, at det er nødvendigt til gennemførelse af en varmemforsyningsplanlægning efter varmemforsyningslovens kapitel 2 og 3, kan kommunalbestyrelsen beslutte, at nærmere angivne opvarmningssystemer ikke må etableres i ny bebyggelse inden for et afgrænset geografisk område.

Stk. 2. Forbud kan ikke nedlægges mod etablering af anlæg, som nævnt i § 11, punkt 2. og 3. Forbud omfatter ikke bygninger nævnt i § 11, punkt 5.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan efter ansøgning meddele dispensation fra et forbud meddelt efter stk. 1.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsens beslutning efter stk. 1 skal meddeles ejendommens ejer snarest muligt og senest ved udstedelse af byggetilladelse.

[.....]

Kapitel 5

Meddelelse til de berørte ejere

§ 17. Kommunalbestyrelsens beslutninger efter reglerne i bekendtgørelsens kapitel 1, 2 og 3 skal meddeles skriftligt til ejeren af den pågældende ejendom. Beslutning efter §§ 4, 6, 7 og 14 skal meddeles samtidigt med meddelelsen om godkendelsen af det projekt, der belyser forudsætningerne for beslutningen.

Stk. 2. Ejeren har pligt til at underrette evt. lejere om meddelelsen efter stk. 1.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsens meddelelse efter stk. 1 skal indeholde oplysninger om retsvirkninger m.v. af kommunalbestyrelsens beslutning.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen foranlediger, at en beslutning om, at en ejendom er pålagt tilslutningspligt, tinglyses på ejendommen.

[.....]”

Bestemmelsen findes med enkelte ændringer i dag i bekendtgørelse nr. 581 af 22. juni 2000 om tilslutning mv. til kollektive varmemforsyningsanlæg (tilslutningsbekendtgørelsen) hvorfra citeres:

”[.....]

Kapitel 3

21. juli 2004

J.nr.: 21-264

Eksp.nr.: 15782

SPR

Side 6 af 10

Forbud

§ 19. Hvis kommunalbestyrelsen skønner, at det er nødvendigt til gennemførelse af varmemforsyningsplanlægningen efter varmemforsyningslovens kapitel 2, kan kommunalbestyrelsen beslutte, at nærmere angivne opvarmningssystemer ikke må etableres i ny bebyggelse inden for et afgrænset geografisk område.

Stk. 2. I det omfang energiministeren har meddelt pålæg efter lovens § 14, stk. 2, skal kommunalbestyrelsen samtidig med projektkendelsen træffe beslutning om, at de omhandlede opvarmningssystemer ikke må etableres i ny bebyggelse i det pågældende område.

Stk. 3. Forbud kan ikke nedlægges mod etablering af anlæg, som er nævnt i § 15, punkt 2 og 3. Forbud omfatter ikke bygninger nævnt i § 15, punkt 5.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan efter ansøgning meddele dispensation fra et forbud.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsens beslutning efter stk. 1 og stk. 2 skal meddeles ejendommens ejer snarest muligt og senest ved udstedelse af byggetilladelse.

21. juli 2004

J.nr.: 21-264

Eksp.nr.: 15782

SPR

Side 7 af 10

Kapitel 4

Meddelelse til de berørte ejere

§ 20. Kommunalbestyrelsens beslutninger efter reglerne i bekendtgørelsens kapitel 1, 2 og 3 skal meddeles skriftligt til ejeren af den pågældende ejendom. Beslutningen efter §§ 8, 10 og 11 skal meddeles samtidig med meddelelsen om godkendelsen af det projekt, der belyser forudsætningerne for beslutningen.

Stk. 2. Ejeren har pligt til at underrette evt. lejere om meddelelsen efter stk. 1.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsens meddelelse efter stk. 1 skal indeholde oplysninger om klageadgang og klagefrist, samt om retsvirkninger mv. af kommunalbestyrelsens beslutning.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen foranlediger, at en beslutning om, at en ejendom er pålagt tilslutningspligt, tinglyses på ejendommen.

[.....]"

Fra afsnit 3 i skrivelse af 6. maj 1994 fra Energiministeriet til samtlige kommunalbestyrelser citeres:

"[.....]

3. Forbudets indhold og omfang

[.....]

Forbudet omfatter således alene forbud mod installation af direkte elopvarmning og f.eks. ikke elpatroner i et vand-båret central-system eller eldrevne varmepumper.

(.....)

På samme måde er forbudet alene rettet mod installation af elopvarmning som bebyggelsens primære varmekilde. Forbudet hindrer således ikke f.eks. opsætning i begrænset omfang som supplerende varmekilde f.eks. i yderrum eller loftsrum.

[.....]

4. Forbudets gennemførelse og frister

[.....]

Kommunalbestyrelsens beslutning om forbud mod etablering af elopvarmning bekendtgøres ved annoncering i dagspressen eller på den sædvanligt anvendte annonceringsmåde for kommunale informationer og beslutninger (lokal ugepresse, nyhedsbreve e.a.). Hertil kommer, at forbudet i konkrete sager tillige kan fremgå i forbindelse med udstedelse af byggetilladelse til ny- eller ombygning mv.

21. juli 2004

J.nr.: 21-264

Eksp.nr.: 15782

SPR

Side 8 af 10

Forbudet træder i kraft ved offentliggørelsen, som skal finde sted snarest efter vedtagelsen af forbudet i kommunalbestyrelsen.

[.....]"

Energistyrelsens vejledningsnotat fra november 1988 "Elopvarmningsforbud" vedrører skrivelse af 30. november 1998 fra Energiministeriet til samtlige kommunalbestyrelser. Ved skrivelsen pålagde ministeriet kommunerne at nedlægge forbud mod etablering af elopvarmning i ny bebyggelse. Fra vejledningsnotatet citeres:

[.....]

V. Annoncering og ikrafttræden af forbudet

Kommunalbestyrelsens beslutning skal bekendtgøres ved annoncering i dagspressen.

[.....]"

I vejledningsnotatet gives eksempel på hvordan en annonce om forbud mod etablering af el-opvarmning kan formuleres.

De i dette afsnit nævnte skrivelser og vejledningnotater har ikke været offentliggjort i Lovtidende eller Ministerialtidende. Energistyrelsen har telefonisk oplyst, at der ikke er udsendt vejledning eller vejledningsnotat til skrivelse af 6. maj 1994 fra Energiministeriet til samtlige kommunalbestyrelser.

Fra cirkulære nr. 5020 af 30. november 1988 om forbud efter varmforsyningsloven mod etablering af elopvarmning i ny bebyggelse beliggende i kollektive forsyningsområder citeres:

"Til samtlige kommunalbestyrelser

[.....]

Kommunalbestyrelsens beslutning om forbud mod etablering af elopvarmning i områder, der allerede er udlagt til kollektiv varmforsyning bekendtgøres ved annoncering i dagspressen. Forbudet træder i kraft ved offentliggørelsen, som skal finde sted snarest efter vedtagelsen af forbudet i kommunalbestyrelsen. Afgørende for om forbudet er gældende for den enkelte grundejer, vil være tidspunktet for indgivelse af ansøgning om byggetilladelse. Er ansøgning herom indgivet før tidspunktet for offentliggørelsen af kommunalbestyrelsens beslutning om nedlæggelse af forbud, gælder forbudet således ikke.
[.....]”

Energiklagenævnets bemærkninger

Sagen drejer sig om, hvorvidt det af Varde Kommune påberåbte forbud mod etablering af elvarme kan håndhæves over for klageren.

21. juli 2004

J.nr.: 21-264

Eksp.nr.: 15782

SPR

Side 9 af 10

Varde Kommune oplyste i brev af 17. oktober 2003 til nævnet, at den havde tillid til, at ansøgeren Skaarup & Jespersen havde kendskab til varmeplanen, der er gældende for Varde Kommune, der bl.a. fastlægger, at området skal fjernvarmeforsynes. Kommunen har ved brev af 28. november 2003 oplyst at der ikke foreligger en vedtaget varmeplan for kommunen. Det bemærkes her til, at varmeplaner ikke har retsvirkning for borgere og virksomheder.

Den påklagede afgørelse er med rette truffet efter varmforsyningsloven, hvorfor dele af sagen ikke er oversendt til Naturklagenævnet for behandling af vilkåret lokalplan L 682.

Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at nærmere angive opvarmningssystemer ikke må etableres i ny og eksisterende bebyggelse, jf. § 14, stk. 1, i varmforsyningsloven og for ny bebyggelse ligeledes, jf. § 19, stk. 1, i tilslutningsbekendtgørelsen.

Nævnet finder, at tilslutningsbekendtgørelsens bestemmelser om meddelelse af forbud mod etablering el-opvarmning i ny bebyggelse kan anvendes tilsvarende for meddelelse vedrørende etablering i eksisterende bebyggelse.

Varmforsyningsloven med tilhørende bekendtgørelser følger forvaltningsrettens almindelige udgangspunkt om, at en forvaltningsafgørelse først får virkning efter sit indhold, når den er meddelt til adressaten i den foreskrevne form af den myndighed, der har truffet afgørelsen.

Som sagen er oplyst for Energiklagenævnet, må det lægges til grund, at Varde Kommune ikke har meddelt den nuværende ejer et skriftligt forbud mod etablering af el-opvarmning senest på tidspunktet for byggetilladelse.

Den påklagede afgørelse om afslag på dispensation forudsætter et forbud mod el-opvarmning. Da forbudet ikke er meddelt skriftligt til ejendommens ejer, kan det af kommunen anførte forbud ikke håndhæves over for klageren. Den påklagede afgørelse ophæves derfor.

Energiklagenævnets afgørelse

Varde Kommunes afgørelse af 15. september 2003 ophæves, idet en kommunal beslutning om forbud mod etablering af el-opvarmning, som ikke er meddelt ejeren i overensstemmelse med tilslutningsbekendtgørelsen, ikke kan håndhæves.

Afgørelsen er truffet efter § 26, stk. 1, i lov om varmforsyning, jf. bekendtgørelse nr. 772 af 24. juli 2000 af lov om varmforsyning og kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Afgørelsen er sendt til Varde Kommune og Skaarup & Jespersen, Arkitekter og Byplanlæggere, Nørreport-Centret, 7500 Holstebro..

21. juli 2004

J.nr.: 21-264

Eksp.nr.: 15782

SPR

Side 10 af 10

P. N. V.

Christen Boye Jacobsen
Nævnformand

/ Søren Præstholm
Fuldmægtig